

Standaardisatieraad, 14 november 2023

Prins Willem-Alexanderhof 20
2595 BE Den Haag
T +31-70-331 5400
www.nationaalarchief.nl

Datum

17 oktober 2023

Onze referentie

-

memo

Accorderen Norm Voorkeursformaten,
modules 2, 3 en 4

Bijlage(n)

Module 2 Selectiecriteria voor
bestandsformaten
Module 3 Voorkeursformaten
overheid
Module 4 Voorkeursformaten in
de praktijk

Gevraagd besluit

De Standaardisatieraad wordt verzocht

- de modules 2 Selectiecriteria voor bestandsformaten (normerend), 3 Voorkeursformaten overheid (normerend) en 4 Voorkeursformaten in de praktijk (niet-normerend) van het kennisproduct Voorkeursformaten te accorderen.
- het kennisproduct voor hun eigen achterban als norm voor te dragen aan daartoe bevoegde organen in opmaat naar aanmelding bij het Forum Standaardisatie.

De eerste inleidende module is reeds door de Standaardisatieraad geaccordeerd (3 april 2023) en gepubliceerd op de [website van het Nationaal Archief](#). Na accordering worden de modules 2 tot en met 4 ook gepubliceerd. Vooraf wordt hierbij de tekst nog geredigeerd door een collega van communicatie. Dit kan betekenen dat op enkele kleine, niet inhoudelijke, punten de tekst nog wijzigt.

1. Algemene toelichting

De huidige versie van het kennisproduct Voorkeursformaten is uit 2016 en deze informatie hierin is verouderd. Ook is deze nog in PDF-vorm gepubliceerd.

In de nieuwe versie zijn de voorkeursformaten geüpdatet en zijn bijvoorbeeld nieuwe informatiesoorten toegevoegd. De focus ligt op het kiezen van voorkeursformaten 'by design', dus bij de inrichting van werkprocessen en informatiesystemen.

Het kennisproduct is steviger ingezet, namelijk als norm. Toepassing van de norm bevordert de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie en maakt de gebruikte bestandsformaten bij overheidsinstellingen meer uniform, wat het beheer van overgebrachte informatie in de toekomst voor de archiefbewaarplaats makkelijker maakt. Ieder bestandsformaat heeft namelijk specifieke benodigheden voor beheer en het verlenen van toegang. Het gebruik van vele verschillende bestandsformaten maakt langdurige preservering van informatie daardoor complexer en vraagt meer middelen. Het trechteren van aantallen verschillende bestandsformaten naar een meer selecte groep levert hiermee voordelen voor archiefbewaarplaatsen, maar ook voor overheidsinstellingen. Bij het beheren, maar ook bij overbrengen. Ook zijn het bestandsformaten die aan een aantal selectiecriteria voldoen die duurzame toegankelijkheid bevorderen.

De eerste inleidende module is gepubliceerd op de website van het Nationaal Archief. Deze module is samen met de laatste module, 4 Voorkeursformaten in de praktijk, niet normerend. De module 2 Selectiecriteria voor bestandsformaten en module 3 Voorkeursformaten overheid zijn wel normerend.

Alle modules zijn opgesteld in samenwerking met een redactiegroep. Zij hebben feedback kunnen geven op de conceptstukken. In de redactiegroep zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd:

Gemeenten

- Gemeente 's-Hertogenbosch
- Stadsarchief Amsterdam
- Zeeuws Archief

Provincies

- Provincie Noord-Holland

Waterschappen

- Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
- Waterschap Hollandse Delta

Rijksoverheid

- Belastingdienst
- Ministerie van Defensie

Overige partijen

- Forum Standaardisatie
- Nationaal Archief

2. Module 2 Selectiecriteria voor bestandsformaten en module 3 Voorkeursformaten overheid (normerend)

2.1 Inhoudelijke toelichting

Module 2 gaat in op de selectiecriteria voor bestandsformaten. Er worden zeven selectiecriteria toegelicht. Deze dienen als onderbouwing voor de lijst voorkeursformaten, die is opgenomen in de volgende module. Daarnaast kan de lezer de criteria ook gebruiken om voor informatiesoorten die (nog) niet zijn opgenomen in de lijst zelf geschikte bestandsformaten te selecteren.

Module 3 bevat de lijst met voorkeursformaten. De lijst is opgebouwd aan de hand van informatiesoorten, dus deze worden eerst kort toegelicht. Vervolgens wordt er een lijst (tabel) weergegeven met voorkeurs- en acceptabele formaten. Daarbij is ook een onderbouwing gegeven.

2.2 Openbare review

Module 2 en 3 zijn zoals eerder aangegeven normerend. Daarom heeft er een openbare review plaatsgevonden. We hebben feedback mogen ontvangen van verschillende organisaties (van groot tot klein en van Rijk tot decentraal). Deze input vanuit diverse invalshoeken draagt bij aan het verbeteren van de modules. Samen met de redactiegroep hebben we de feedback besproken. En hebben we verduidelijkingen en aanvullingen gedaan op de modules. De terugkoppeling op de openbare review aan het veld via KIA volgt bij publicatie van de modules.

3. Module 4 Voorkeursformaten in de praktijk (niet-normerend)

De laatste module bevat een stappenplan voor hoe je in praktijk de norm in de eigen organisatie kan toepassen. Dit is een praktische vertaling van de inhoud uit de eerdere modules. Ook worden hierbij enkele aandachtspunten voor het werken met bestandsformaten toegelicht.

4. Vervolg

Na accordering door de Standaardisatieraad gaat een collega van de afdeling communicatie de tekst nog doornemen. Kort daarna gaan we over tot publicatie op de website van het Nationaal Archief.